

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.885/2015/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Séllei Ilona ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve** ugyanottani lakos II. rendű és **III.rendű felperes neve** ugyanottani lakos III. rendű felpereseknek - a Dr. Demku Róbert Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Demku Róbert ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, dr. Horváth Róbert ügyvéd, a dr. Simkó Ferenc ügyvéd és a Tombácz Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tombácz Tamás ügyvéd) által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű és a dr. Farkas Flórián ügyvéd által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű III. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2015. április 20. napján kelt 8.P.20.915/2010/109. számú közbenső ítélete ellen az I., II. és III. rendű felperesek, II. és III. rendű alperesek részéről 111, 112, 114, 113. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek, míg az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasítottnak tekinti.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatja és a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az I., II. és III. rendű felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a III. rendű alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget.

A felperesek mint egyetemleges jogosultak másodfokú eljárási költségét 110.000,- (Egyszáztízezer) forintban, az I. rendű alperesét 100.000,- (Egyszázezer) forintban, míg a II. rendű alperesét 10.000,- (Tízezer) forintban állapítja meg.

A III. rendű alperes által le nem rótt 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A II. rendű alperes 2007. július 28-29. napjával regisztráltatta a Magyar Nemzeti Autósport

Szövetségénél a ... Kupa megrendezését **(város 1)** repülőtér helyszínnel, majd a rendezvény rendezőjeként **(versenysorozat neve)** versenysorozatot írt ki, melynek feltételeit az alapkiírás, mint alapszabályzat tartalmazza. Eszerint a futamokra licences kategóriába nevezhetnek azok a versenyzők, akik érvényes, a Magyar Nemzeti Autósport Szövetség által kibocsátott rally licenccel és gyorsasági szakági vagy RTE licenccel és a szabályoknak megfelelő autóval rendelkeznek. A 3.1. pontja rögzítette a versenyautók műszaki paramétereit, 5. pontja pedig előírta, hogy a versenyek a rendezők által forgalomtól elzárt pályákon folyhatnak, a futamok helyszínén 1, 2, 3 soros módon épített lassítókkal. A kiírás utalt arra is, hogy a versenyek alatt a futam rendezője a versennyel kapcsolatos hivatalos közleményeket (végrehajtási utasítások, eredménylisták, stb.) a szervizparkban elhelyezett hivatalos hirdetőtáblán, vagy kihangosítva közli. Az 1.2. pont értelmében a bajnoki futamok rendezői kötelesek a sportrendezvények lebonyolítására és biztonságára vonatkozó sporttörvényben meghatározott törvényi és rendeleti előírások betartására, egyben rögzítette, külön versenykiírások kerülnek kibocsátásra. Egyéni nevezési joga van a bajnokság valamennyi versenyére azon személynek, aki 17. életévét betöltötte és érvényes, minimum „B” kategóriás vezetői engedéllyel rendelkezik, valamint nincs ellene hatályban a sorozattól való eltiltás. A versenykiírás tartalmazta a verseny időbeosztását, a gépátvétel körülményeit, valamint azt, hogy a szombati prolog időbeosztását a mellékelt végrehajtási utasításban közlik. Rögzítette, hogy a verseny ideje alatt - kivéve a lezárt pályán rendezett gyorsasági szakaszokat - a KRESZ szabályainak betartása kötelező. Szabálysértés esetén az elkövetőt a rendezőség a versenyből kizárja.

Az emlékversenyhez kiírt biztonsági terv szerint a nézők szempontjából veszélyes területeket a verseny megkezdése előtt egy pályaépítő csapat karókra, fákra és egyéb alkalmas helyekre rögzített szalagokkal elkeríti. Ilyen veszélyes helynek minősül a kanyarok külső íve (különösen a pálya szintje alatt), a bukkanók utáni terület mindkét oldala, a hosszú egyenesek végén lévő kanyarok előtti fékezési zónák, az olyan területek (padkák), amelyek mögött hirtelen magas padka van (nem lehet elugrani), a beton- vagy szalagkorlátok út felőli oldala, a lassító területe (fékút zóna, gyorsító rész), a rajt és a célterület. Az esetleg megsérült, leszakított vagy hiányzó szalagokat a verseny előtt és alatt is folyamatosan pótolni kell. Az ehhez szükséges karókat, szalagokat a gyorsasági szakasz biztonsági felelőse biztosítja. Előírták, a sportbírók, pályafelügyelők úgy helyezkedjenek el a pálya mentén, hogy táblák, szalagok, sípok segítségével távol tartsák a nézőket a balesetveszélyes területektől. A nézők gépkocsival a gyorsasági szakaszon lehetőleg semmiképpen sem álljanak meg kisodródás veszélyes helyeken, menekülőutakon vagy közvetlenül a pálya közelében. Kerülnék el az egymás mögött több sorban való elhelyezkedést, mert jelentősen lelassul az esetleges menekülés sebessége. Lehetőleg a pálya szélétől távolabb állva nézzék a versenyt, ne üljenek és gyerekeket se ültessenek maguk elé, mert így veszély esetén nem tudnak elugrani. Az út közelében számítani kell az autók által felvert kövekre, amelyek nem csak a kanyarokban, hanem az egyenesekben is veszélyesek lehetnek. Amennyiben lehetséges, a pálya szintjétől magasabb helyen tartózkodjanak, fokozottan ügyeljenek a gyerekekre és az alkohol által befolyásoltakra. A biztonsági terv a prologra vonatkozóan külön szabályokat nem tartalmazott.

A II. rendű alperes képviselőjében **(személy 1 neve)** 2007. július 16-án kelt levelével kereste meg a III. rendű alperest a versennyel kapcsolatban. Személyes megbeszélésre hivatkozva segítséget kért az autóverseny lebonyolításához, és közölte, a rendőrséggel az egyeztetés megtörtént a közterület felügyelet részvételéről. Kérte a támogató autószalonoK részére díjmentes kiállítási lehetőség biztosítását, és segítséget az érintett utcarészek eltereléséhez. A városgondnokságtól útlezáró és KRESZ táblákat, terelőrácsokat kívánt kölcsönözni, a városi kempingtől pedig kedvezményes szálláslehetőséget kért.

(Város 2) Város Önkormányzatának Jegyzője nevében **(személy 2 neve)** irodavezető 2007. július 17-én megkereste a Magyar Közút Kht. ... Megyei Területi Igazgatóságát tájékoztatva arról, hogy **(város 2)** város belterületén a város főterét érintő autóverseny kerül megrendezésre **(időpont**

megjelölése), és kérte a várostérképen jelölt nyomvonalnak megfelelő útlezárási engedély kiadását. A kht. válaszában az útkezelői hozzájárulást megadta az abban feltüntetett feltételekkel, nevezetesen azzal, hogy az adott útszakasz lezárásához rendőrségi biztosítás szükséges. A forgalomelterelésre kijelölt utak nyomvonalát tudomásul vette, de kikötötte, hogy a lezárásról, illetve a forgalomelterelésről a mentőket és a tűzoltóságot értesíteni kell. Közölte azt is, a rendezvény lebonyolításáért és az előírt feltételek biztosításáért a kérelmező felelős.

(város 2) belvárosában **(időpont megjelölése)** rendezték meg a verseny részeként az ún. prologot. A verseny előtt a szervezők a rendőrséggel együtt a megadott útvonalat bejárták, a pálya mindkét oldala mellett szalagot húztak ki, plakátokat helyeztek el a pálya teljes nyomvonalán a fákra, ablakokra, ajtókra, a postaládákba pedig szórólapokat dobtak.

Az autóversenyt a **(város 2)**-i Hírmondóban is meghirdették. A verseny fővédnöke **(személy 3 neve)** országgyűlési képviselő, **(város 2)** város polgármestere és **(személy 4 neve)**, a ... választókerület országgyűlési képviselője. A verseny védnökei: III.rendű alperes neve, a ... Megyei Közgyűlés és két örökös magyar rally bajnok.

A prolog a verseny része volt, a versenykiírásban szerepelt, utalással arra, hogy a végrehajtási utasítás szerint kell azon részt venni. Egyéb biztonsági terv a prologra nem készült. Ezen - a szervezők kifejezett igényére - a résztvevők látványelemeket mutattak be, a legsikeresebbeket díjazták.

Az I. rendű alperes a prologon utolsóként indult **(X)** típusú, rally versenyre átalakított versenyautójával. Az **(A)** úton a **(B)** út felől a **(C)** tér felé haladt, ahol nagy sebességgel jobbra fordult a **(D)** utca felé, ahol - a mintegy 150 méter hosszú egyenes útszakaszon - jelentős sebessége miatt nem tudott áthaladni a **(C)** téren felállított autógumikból épített ún. „lassítón”, és azokat kidöntötte. Ezután a **(D)** út és az **(E)** út kereszteződésében a kézféket használva megfordult, majd a gépkocsi hátsó kerekeit - a gázadás és -elvétel folyamatos váltakoztatásával - kipörgetve egyhelyben fogott, erőcsúsztatást végzett. Ezután a verseny menetirányával szembe közlekedve az **(E)** út felől a **(A)** út felé haladt. A **(C)** tér és a **(A)** út kereszteződésében ismételten a kézféket használva megfordult, majd a kocsi hátsó kerekeit - a gázadás és -elvétel folyamatos váltakoztatásával - kipörgetve ismét egyhelyben forgott, erőcsúsztatást végzett. A forgást követően a sebességet emelte, ezáltal biztosítva keréknyomatékot, és a jármű hátsó kerekeit kipörgetve elindult az **(E)** út felé. Az egyenes útszakaszon a személygépkocsit a gázadás és -elvétel folyamatos váltakoztatásával és a kormánykerék elforgatásával faroltatta. Ezután - miközben a jármű mintegy 35-40 km/h sebességgel haladt - a kocsi gázpedálja a fokozott igénybevétel, a körbefaroltatás következtében eltört és beszorult. A fellépő műszaki hiba miatt a motor fordulatszáma nem csökkent le, és a versenyautó a vezető által szándékoltnál továbbfordult, hátsó része a menetirány szerinti bal oldalra tért ki. Az I. rendű alperes a manőver közben elveszítette autója felett az uralmát és a menetirány szerinti jobb oldalra kezdett sodródni, majd behaladt a **(C)** tér **(Y)** szám előtt, a haladási irány jobb oldalán lévő, szalagkordonnal elkerített, nézők számára fenntartott füves, parkosított területre, ahol elütötte a kordon mögött tartózkodó felpereseket, akik különböző sérüléseket szenvedtek el.

A baleset miatt folyamatban volt büntetőeljárásban a ...-i Járásbíróság - megismételt eljárás után - 2013. december 17-én jogerőre emelkedett 4.B.463/2012/38. számú ítéletével az I. rendű alperest az ellene emelt gondatlan testi sértés vétségének vádja alól felmentette. Megállapította, kétséget kizáróan bizonyítottá vált, hogy a gépkocsiban előre nem látható, nem várható műszaki hiba lépett fel akkor, amikor a jármű egy helyben forgatása után, az alkalmazott manőver alatt kisodródott az úttestről és a közönségnek fenntartott helyen álló nézők közé csapódott. Rámutatott, a baleset olyan hirtelen és gyorsan következett be, hogy a versenyzőnek nem volt ideje a műszaki hiba felismerésére és korrigálására.

A felperesek - többször módosított - keresetükben vagyoni és nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére kérték az alperesek kötelezését. Valamennyi alperes vonatkozásában a Ptk. 339. § (1)

bekezdésére hivatkoztak, ezen túl az I. rendű alperes tekintetében felelősségének alapjaként megjelölték a Ptk. 345. § (1) bekezdését is. Érvelésük szerint az I. rendű alperes a versenyen nem indulhatott volna, a nevezési lapon valótlanul jelölte meg, hogy licenccel rendelkezik. Álláspontjuk az volt, megszegte a versenykiírás 7. pontjában rögzített azon előírást is, miszerint a verseny útvonala zárt pályás, a menetiránnyal szemben haladni szigorúan tilos és kizárással jár. Kifejtették, ha az I. rendű alperes valós adatokat közöl és a versenykiírás szabályait betartja, károkozás nem történhetett volna.

A II. rendű alperes károkozó magatartását abban látták, hogy az I. rendű alperes nevezésekor ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta, továbbá a prológ megtartásakor nem volt figyelemmel a nézők személyi biztonságára. Ezzel összefüggésben kiemelték, a drift bemutató még a rally autóversenyzésnél is veszélyesebb tevékenység. Sérelmezték azt is, hogy nem készített a bemutatóra biztonsági tervet, elkülönítve a rally verseny egyéb biztonsági előírásaitól, és nem tartotta be a drift bemutatókra vonatkozó fokozott biztonsági szabályokat.

A III. rendű alperes ugyanakkor - álláspontjuk szerint - a verseny rendezője volt. Ekörben hivatkoztak a büntetőeljárás során meghallgatott **(tanú 1)** és **(tanú 2)** tanúk vallomására. Kifejtették, a II. és III. rendű alperes valójában közösen szervezte meg a versenyt, a polgármester, **(személy 3 neve)** pedig a szakosztály elnöke is egyben. Állításukat arra alapították, hogy a III. rendű alperes kereste meg az egyéb szerveket a szükséges engedélyek beszerzése érdekében.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az I. rendű alperes hivatkozása szerint a bekövetkezett műszaki hiba a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok volt, így felelőssége a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján nem állapítható meg. Álláspontját a büntető ügyben eljáró igazságügyi műszaki szakértő, **(szakértő 1 neve)** szakvéleményére alapította. Védekezett azzal is, hogy licenc hiányában is indulhatott volna a versenyen, csak más kategóriában, ebből pedig okszerűen következik, hogy a beleset ugyanúgy bekövetkezhett volna. A műszaki hiba nem annak függvénye volt, hogy milyen kategóriában versenyez, következésképpen felelőssége a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint sem áll fenn.

A II. rendű alperes azzal érvelt, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, az országos szövetség által engedélyezett, tehát legális versenyen, a megfelelő szabályzatok és versenykiírás nyilvánosságra hozatala mellett rendezte meg az eseményt, arra biztosítást kötött, és a versenykiírás szabályait megszegő I. rendű alperest az előírásoknak megfelelően kizárta, szankcionálta. Emellett hangsúlyozta, a jelentkezés önkéntes volt, a jelentkezési lapok kitöltése a versenyzők feladata, e körben ellenőrzési kötelezettséget a sporttörvény nem ír elő. Nyilatkozata értelmében nem volt kizárt látványelemek végrehajtása, ezek azonban a visszafordulás lehetőségét nem hordozták magukban.

A III. rendű alperes ellenkérelmének indokolásában állította, nem tanúsított olyan felróható magatartást, amellyel összefüggésben kárt okozott volna. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 36. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értesítette a hatóságokat, az útkezelő által kiadott hozzájárulást pedig eljuttatta a szervezőkhöz és az illetékes szervekhez. Hangsúlyozta, az út, amelyen a rendezvény zajlott, nem **(város 2)** város önkormányzati útja, hanem állami tulajdonú. A rendezvényhez szükséges lezáráshoz, illetve a forgalomeltereléshez ezért volt szükség a Magyar Közút Kht. hozzájárulására. Hivatkozott arra is, semmilyen szervezői, rendezői feladatot nem végzett, ezt a sportról szóló 2004. évi I. tv. (Stv.) 66. § (1) bekezdése sem teszi lehetővé. Nem vett részt a pálya kijelölésében sem. Így nem volt olyan jogellenes magatartása, melynek alapján a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti felelőssége fennállna.

Az elsőfokú bíróság közbelső ítéletével megállapította, hogy az **(időpont megjelölése) (város 2)** belvárosában megtartott rally bemutatón bekövetkezett balesettel okozati összefüggésben a felpereseket ért kárért a II. és III. rendű alperes egyetemlegesen felel. Indokolásában nem találta alaposnak a felperesek I. rendű alperessel szembeni igényét, utalva arra, hogy a ...-i Járásbíróság 4.B.463/2012/38. számú ítéletével őt a gondatlan testi sértés vétségének vádja alól felmentette, mivel kétséget kizáróan bizonyítottá vált, hogy az általa vezetett személygépkocsiban előre nem látható műszaki hiba lépett fel a bemutatott manőver során. A hirtelen és gyorsan bekövetkezett balesetben nem volt ideje a műszaki hiba felismerésére és annak korrigálására. Megállapítását **(szakértő 1 neve)** és **(szakértő 2 neve)** szakértők szakvéleményére alapította, akik szerint vezetéstechnikai hiba a bizonyossággal határos valószínűséggel kizárható volt, a balesetet a gépjármű műszaki hibája okozta. Az elsőfokú bíróság ez alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem állnak fenn a Ptk. 345. § (1) bekezdésének feltételei, mivel a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

Az I. rendű alperes felelősségét a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján sem tartotta megállapíthatónak. Ekörben kifejtette, a versenyző valóban nem rendelkezett 2007. évre licenccel, ennek azonban csak az egyes kategóriákba sorolásnál volt jelentősége, hiánya a versenyből való kizárási okot nem jelentett, így a nevezési lap szabálytalan kitöltése nem hozható okozati összefüggésbe a balesettel. A nevezési lap téves kitöltése nem olyan jogellenes magatartás, amely kártérítési felelősségét megalapozná.

A kártérítési felelősség szempontjából lényegtelennek ítélte a felperesek azon érvelését, mely szerint az I. rendű alperes a versenykiírás 7. pontja ellenére a pályaszakaszon szabálytalanul közlekedett. Ennek kapcsán a ...-i Járásbíróság büntető ügyben hozott ítéletére utalt, amely megállapította, hogy ez a szabályszegés a balesettel nem állt okozati összefüggésben. Ezt támasztja alá az a szakértői álláspont is, hogy a perbeli baleset bármikor bekövetkezhetett volna a gépjármű hibája folytán, akkor is, ha az I. rendű alperes már a menetirány szerint közlekedik.

A II. rendű alperes magatartását értékelve rámutatott, a rally verseny rendezőjeként, a prolog megszervezése során helytelenül ítélte meg e verseny jellegét, a biztonsági intézkedések nem feleltek meg a prolog biztonsági kockázatának. Mindezt **(szakértő 3 neve)** és **(szakértő 4 neve)** szakértők megállapításaira, valamint **(tanú 3)** és **(tanú 4)** tanúk vallomására alapította. Kiemelte, a szervezők elvárása volt minél több látványelem bemutatása a prologon, a pálya azonban erre nem volt alkalmas. A drift típusú versenyekre ugyanis előírás a 15 méteres védőtávolság, plusz védőeszközök és gumifal vagy korlát használata. Elfogadva a szakértői véleményt hangsúlyozta, a baleset következményei elháríthatóak lettek volna, ha a szervező - a látványelemek miatt - a drift sportágra jellemző biztonsági intézkedések szerint jár el. Erre figyelemmel a II. rendű alperes kártérítési felelősségének fennálltát a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján megállapította.

A III. rendű alperessel szembeni felperesi igény jogalapját ugyancsak alaposnak találta. Megítélése szerint sem szerződés, sem jogszabály nem kötelezte arra az önkormányzatot, hogy a rally verseny szervezésében részt vegyen, rendezőnek így nem is minősült, azonban a rendezvény sikeres lebonyolításához aktívan segítséget nyújtott, abban közreműködött. Megállapítását arra alapozta, hogy **(város 2)** Város Jegyzőjének megbízásából **(személy 2 neve)** irodavezető kért útlezárási engedélyt a Magyar Közút Kht. illetékes szervétől. Utalt arra, a III. rendű alperes elismerte, hogy a II. rendű alperes tájékoztatta a megrendezendő prologról és írásban segítséget, támogatást kért. A prolog helyszíne és annak veszélyessége ugyanakkor az önkormányzat számára olyan sajátos helyzetet teremtett, amelyben az elvárható magatartás az lett volna a részéről, hogy a bemutató körülményeit részletesen feltárja, annak veszélyességét gondosan és alaposan mérlegelje, ehhez mértén döntsön arról, hogy a lebonyolításhoz nyújt-e segítséget. Mindezeket mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a III. rendű alperes e kötelezettségeit elmulasztotta, ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kártérítési felelőssége fennáll.

Az ítélet ellen a felperesek, valamint a II. és III. rendű alperesek éltek fellebbezéssel.

A felperesek jogorvoslati kérelme a közbenső ítélet részbeni megváltoztatására és az I. rendű alperes - további alperesekkel egyetemleges - kártérítési felelőssége jogalapja fennálltának megállapítására irányult. Érvelésük szerint **(szakértő 4 neve)** szakvéleménye egyértelmű abban, hogy az I. rendű alperes vezetéstechnikai hibája közrehatott a baleset bekövetkeztében, így felelőssége a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján fennáll. Ezen túl a Ptk. 339. § (1) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozták, az I. rendű alperes a versenyen nem indulhatott volna, hiszen nevezési lapján valótlan adatot tüntetett fel, licenc hiányában nem felelt meg az alapkiírás feltételeinek. Mivel valótlan adatszolgáltatásával megtevésztette a rendezőt, nincs jelentősége kimentési hivatkozásainak. Lényegesnek tartották, hogy jogellenes magatartása nélkül a baleset be sem következett volna. Utaltak a bemutató alatti közlekedési szabályszegésére is, arra, hogy a versenykiírás ellenére a menetiránnyal szemben haladt.

A II. rendű alperes fellebbezése a közbenső ítélet részbeni megváltoztatására és vele szemben a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság téves jogi következtetésre jutott akkor, amikor a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján nem állapította meg az I. rendű alperes kárfelelősségét, hiszen a gépjármű alkatrészének meghibásodása nem tekinthető a veszélyes üzem működési körén kívül eső oknak. Emellett - saját mentesülése érdekében - érvelt azzal is, hogy nem volt elvárás drift elemek bemutatása, a prolog nem drift verseny volt, így arra nem alkalmazhatók a különleges biztonsági előírások sem. Megjegyezte, az eljárás során nem tisztázódott, hogy a gépjárműben bekövetkezett műszaki hiba milyen manőverből adódott, annak mi volt a közvetlen oka.

A III. rendű alperes jogorvoslati kérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének részbeni megváltoztatására és az ellene előterjesztett a kereset elutasítására irányult. Felelősségének megállapítása szempontjából irrelevánsnak tartotta azt a körülményt, hogy a közútkezelő engedélyének ki volt a címzettje. Nyomatékosan kiemelte, a szervezésben nem vett részt, az engedély megkérése nem tekinthető ilyen jellegű tevékenységnek, az csupán a szervezőknek nyújtott támogatás, segítség a város zavartalan közlekedésének biztosítása érdekében. Kérte figyelembe venni, hogy **(tanú 2)**, aki a baleset bekövetkeztekor a II. rendű alperes szakosztályvezetője volt, egyértelműen nyilatkozott arról, hogy a szervezői feladatokat a sportegyesület látta el, akinek egyébként a prolog biztonsági biztosítása jogszabályban előírt kötelezettsége is volt. Azt pedig az elsőfokú bíróság ítélete is leszögezte, hogy sem szerződés, sem jogszabály nem kötelezte a III. rendű alperest a rally verseny szervezésében való közreműködésre. Miután a felperesek nem tudták bizonyítani jogellenes károkozó magatartását, és az okozati összefüggést sem a káreseménnyel, így felróhatóságának vizsgálata szóba sem jöhet. Mindezek következtében esetében a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek nem állnak fenn. Egyebekben kifejtette, mulasztás sem terheli, hiszen körbejárta a rendezvényt, feltárta a bemutató körülményeit, melyről részletes nyilatkozatot tett, és az eseményen a rendőrség jelenléte is biztosítékot jelentett. Ezek is azt bizonyítják, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Maga is sérelmesnek tartotta az I. rendű alperessel szembeni kereset elutasítását. Véleménye szerint a technikai hiba nem minősül olyan külső elháríthatatlan oknak, amely a Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esne, így az I. rendű alperes mentesüléséhez vezetne.

Észrevételében hangsúlyozta, őt felelősség a rendezvényrész jellegének téves minősítésében nem terheli. A II. rendű alperes kérte a verseny résztvevőitől látványos elemek bemutatását, amiről neki

nem volt tudomása. A szervezéskor egy átlagos sebességű bemutató megtartásáról volt szó, melyre a kijelölt pálya biztonságtechnikailag alkalmas volt.

A felperesek és a III. rendű alperes fellebbezése **alapos**, a II. rendű alperes fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélettel (Pp. 213. § (3) bekezdés) döntött a II. és III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereseti követelés jogalapjának fennálltáról. Határozatának rendelkező része az I. rendű alperesre nézve nem tartalmaz rendelkezést, holott indokolásában az ellene irányuló keresetet alaptalannak találta, jogi érveit részletesen kifejtette. Mivel ekként tartalmában vele szemben a keresetet elutasította, az I. rendű alperes vonatkozásában részítéletet (Pp. 213. § (2) bekezdés) kellett volna hoznia. Tekintettel arra, hogy határozatának indokolásában a rendelkező részben kifejezetten rögzített közbenső ítéleti rendelkezésen kívül az I. rendű alperessel szembeni kereset elutasításának ténye is egyértelmű, az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekintette.

A fellebbezés kapcsán lényegi szerepet kapott, hogy a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok folytán mentesülhet-e az I. rendű alperes az objektív felelősség alól.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A perben nem volt vitás, hogy az I. rendű alperes, mint a balesetet okozó gépjármű üzemben tartója, a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának minősül. A felperesek vele szembeni keresetét azért nem találta alaposnak, mert a **(szakértő 1 neve)** igazságügyi szakértő véleményével feltárt, a gépjárműben bekövetkezett műszaki hibát, amely a baleset közvetlen oka volt, a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan okként értékelte.

A veszélyes üzemi károkozásért való felelősség alóli mentesülésnek kettős feltétele van: egyrészt az, hogy a kár oka elháríthatatlan legyen, másrészt, hogy kívül essék a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén. Ha ezek közül valamelyik hiányzik, a kimentés nem vezethet eredményre. A mentesüléshez - ennek megfelelően - nem azt kell az üzemben tartónak bizonyítania, hogy a kár bekövetkezte neki nem felróható és abban ő vétlen, hanem ennél többet, azt, hogy a baleset a veszélyes üzemén kívüli okból objektíve elháríthatatlan volt. Nem elég tehát az, ha a szabálysértési vagy a büntetőeljárásban hozott jogerős határozat szerint a jármű vezetője nem vétett a közlekedési szabályok ellen, de az sem, ha megállapították a károsult vagy más személy felelősségét. Ezek ugyanis a büntetethőségre vannak kihatással, a büntetőjogi szemléletű vizsgálatnak megfelelően. A polgári jogi felelősség szempontjából ez csupán annak részkérdése. Így bár az I. rendű alperest az ellene indult büntetőeljárásban felmentették, ez a polgári jogi objektív felelősség alóli mentesüléshez nem elegendő, bizonyítania kell, hogy a károkozás, azaz a baleset külső, elháríthatatlan ok következménye. Éppen ez a szigorú mérték, a kimentés igen szűk kerete teszi ezt a felelősséget tárgyi felelősséggé. Az arról való döntés során, hogy a károkozás elháríthatatlan volt-e, és ez az elháríthatatlanság a veszélyes üzemén kívüli ok következménye-e, figyelembe kell venni a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának egész előző magatartását, valamint általában annak a helyzetnek a kialakulására vezető valamennyi tényezőt, amelyben a károsító esemény bekövetkezett (hasonlóan: BH1992. 434. számú döntés). Ha a külső behatást a károsító esemény bekövetkeztének pillanatában már nem is lehet elhárítani, de az összes körülmény figyelembevételével mégis megállapítható, hogy a felelősség alól mentesítő elháríthatatlan külső ok nem állt fenn, mert a károsító esemény bekövetkezte kellő előrelátás mellett, megfelelő intézkedések megtételével elhárítható lett volna, a felelősség fennáll (PJD IV. 146. szám). Nem vezethet tehát eredményre önmagában annak bizonyítása, hogy a kár oka elháríthatatlan volt. Így nem mentesít a felelősség alól az olyan üzemzavar, amelyet a veszélyes üzem fenntartója korábban

nem ismerhetett fel. Ez a helyzet akkor is, ha a szakértő által fel nem mérhető anyagfáradás miatt eltörik valamilyen fontos alkatrész, és emiatt következik be a baleset. A káresemény ugyan ebben az esetben elháríthatatlan, az üzembentartó mégis felelősséggel tartozik, mert az, miután nem a fokozott veszéllyel járó tevékenységen, nem az annak mérvadó jellegét adó veszélyes üzemen, vagyis magán a gépjárművön kívüli ok, a fokozott veszéllyel járó tevékenység körébe esik (Nagykommentár a Ptk-hoz, hasonlóan: BH1992. 434., BH1975. 267. számú döntések).

Az I. rendű alperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásban kirendelt **(szakértő 1 neve)** és **(szakértő 2 neve)** szakértők - akik jelen elsőfokú eljárásban is nyilatkozatot tettek - egybehangzóan állították, hogy a gépjármű műszaki hibája miatt következett be a baleset. A szakértői megállapításból azonban az elsőfokú bíróság téves jogi következtetést vont le, amikor a gázpedál törését olyan, a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan oknak minősítette, mellyel az I. rendű alperes mentesülhet az objektív felelősség alól. Magában a gépjárműben, attól független külső ok nélkül bekövetkező műszaki hiba, üzemzavar ilyenként nem minősülhet.

Nem vitásan az emlékversen - és ezáltal az ennek részét képező prológ - megrendezésében a II. rendű alperes szervezőként vett részt, és mint ilyen, a sportról szóló 2004. évi I. tv. (továbbiakban: Stv.) 66. §-ában foglaltak szerint volt köteles a rendezvény lebonyolítására. Ennek (1) bekezdése kimondja, hogy a sportrendezvény e törvényben, más jogszabályokban és a szakszövetség, illetve a sportági szövetség szabályzatában meghatározott előírásoknak megfelelő lebonyolításáért a szervező felelős. Ennek keretében köteles megtenni és az illetékes hatóságnál kezdeményezni minden olyan intézkedést, amely a sportrendezvényen résztvevők személyi- és vagyonbiztonságának megóvása, valamint a jogsértések megelőzése érdekében szükséges (66. § (2) bekezdés). Ez tartalmilag azt jelenti, hogy a szervező köteles saját maga megtenni és az illetékes hatóságnál kezdeményezni minden szükséges intézkedést a személy- és vagyonbiztonság érdekében mindaddig, amíg a résztvevők a sportesemény helyszínét el nem hagyják. Mivel a perbeli versenyt nem a Magyar Nemzeti Autósport Szövetség rendezte, a II. rendű alperesnek kellett gondoskodnia a konkrét eseményre vetített biztonsági szabályok meghatározásáról, figyelembe véve a sportági, speciális rendelkezéseket, ezen túlmenően az előírások betartásáról. Az alapvető biztonsági szabályrendszert, a biztonsági alaprendelkezéseket a Nemzetközi Sportkódex tartalmazza, melynek 2007. évre kiadott M függeléke részletezi a nézők védelmére szolgáló biztonsági intézkedéseket. A sporttörvény 67. § (3) bekezdése ugyanakkor azt is kötelezővé teszi a sportrendezvény szervezője számára, hogy ha azt nem sportlétesítményben tartják, a rendezvény jellegének megfelelően teljesítse a résztvevők személyi és vagyoni biztonságára vonatkozó előírásokat. Az eljárás során **(szakértő 4 neve)** és **(szakértő 3 neve)** szakértők egyértelműen nyilatkoztak arról, hogy a prológon bemutatott elemek nem minősültek ugyan drift elemeknek, azonban e látványelemek hatásukban a drift nem kívánt hatásaival azonosak, ezért az ilyen bemutatón a drift jellegű sportversenyeken alkalmazott biztonsági követelményeket kell előírni és végrehajtani (101. sz. jkv. 8-9. oldal). **(Szakértő 4 neve)** szakértő utalt arra is, hogy a veszélyhelyzet közvetlen kialakulásának oka az előírtnál rövidebb biztonsági távolság volt. A büntetőeljárásban meghallgatott több tanú nyilatkozott arról, hogy a kijelölt pályától 60 cm - 3 m-re volt szalag kifeszítve, emögött tartózkodtak a nézők (56. sorszám alatt csatolt irat). Ilyen tartalmú előadást tett az elsőfokú eljárásban **(tanú 3)** és **(tanú 4)** versenyző is (52. számú jegyzőkönyv). Ők egyébként szintén mutattak be az I. rendű alpereséhez hasonló, magánál a versenynél veszélyesebb látványelemeket, ezért szükséges lett volna a speciális feltételekhez igazodó biztonsági zóna kialakítása, ez pedig az ilyen típusú versenyekre és bemutatókra a 15 méteres védőtávolság, valamint egyéb védőeszközök, valamint gumifal vagy korlát létesítése **((szakértő 3 neve)** nyilatkozata 101. sz. jkv. 3. oldal). Kétségtelen, hogy 2007-ben ilyen részletezettségű előírásokat rögzítő szabályozás nem volt hatályban, az adott versenyszám jellege alapján azonban meghatározható az az elvárhatósági mérce, amely az Stv. 67. § (3)

bekezdésében foglaltaknak megfelel. Nem éri el ezt a szintet a prológ fokozott veszélyességi jellegét tekintve a fákra és villanyoszlopokra kifeszített szalagbiztosítás, hiszen nem tartja kellően távol a nézőket, tényleges biztonsági, baleset-megelőző funkciója csekély. Azt még a II. rendű alperes sem feltételezhette alappal - gyakorlott ilyen jellegű rendezvények szervezőjeként -, hogy az alkalmazott eszközök és védőtávolság megfelelő biztonsági felszerelésnek minősül, a társadalmilag elvárt és az Stv. szerinti mértékben csökkentve a balesetek kockázatát. Abban a helyzetben, amikor a II. rendű alperes részéről kifejezett igény volt látványelemek bemutatására, amelyeket külön díjaztak is, tudván, hogy az a nézőkre is fokozott veszélyt teremt, nyilvánvalóan más biztonsági szabályoknak kell érvényesülnie, az egyszerű versenyhez képest más, fokozott intézkedéseket kell megtenni. Az ilyen zsinórmértéknek megfelelő biztonsági intézkedések elmulasztásából eredő károkat való felelősség alól magát a II. rendű alperes kimenteni nem tudta, így azok megtérítéséért helytállási kötelezettséggel tartozik.

Az ítéletábra álláspontja szerint ugyanakkor a II. rendű alperes felelősségére - az I. rendű alpereséhez hasonlóan - a Ptk. 345. § (1) bekezdése irányadó. Általában fokozott veszéllyel járó tevékenységnek a számottevő gépi erő vagy energia igénybevételével járó tevékenységet kell tekinteni, azonban más tevékenység is minősülhet ilyenként. E felelősségi formához szükséges, hogy a bekövetkezett kár fokozottan veszélyes jellegű tevékenységgel álljon okozati összefüggésben. Mivel a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott kárt az ilyen tevékenység folytatója köteles megtéríteni, a felelős személy általában az, akinek érdekében a veszélyes üzem tartósan működik (Dr. Zoltán Ödön: Felelősség szerződésen kívül okozott károkat Budapest, 1961. 45-46. oldal). A II. rendű alperes a rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan szervezője, azaz ténylegesen lebonyolítója is volt a rendezvénynek, mint sportegyesület hasonló versenyek rendezésével rendszeresen foglalkozó szervezet, akire a veszélyes üzemek használata miatt fokozott felelősség hárul. Ő határozza meg ugyanis - a versenyek és bemutatók jellegétől függően - a résztvevők, vagyis az egyes konkrét veszélyes üzemek üzemeltetőinek előírt feladatokat, ehhez mérten jelöli ki a teljesítendő pályát, szabja meg, hajtja végre a szükséges biztonsági intézkedéseket. A veszélyes üzemnek minősülő gépjárművek rendezvényein az ő érdekében működnek. Ez a tevékenység olyan sokrétű, nagyterjedelmű, hogy az egyes részek összehangolása a résztvevő veszélyes üzemek nagy száma, működtetésének jellege miatt fokozott veszélyhelyzetek sora alakul ki, ami indokolja, hogy rá is irányadó legyen a Ptk. 345. § (1) bekezdésében foglalt szigorúbb felelősségi szabály. Megjegyzi az ítéletábra, az új Ptk. 6:536. §-ában már kifejezetten ennek megfelelő szabályozást tartalmaz.

Az ítéletábra alaposnak találta a III. rendű alperes fellebbezésében kifejtett álláspontját. A rendelkezésre álló adatok alapján azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a III. rendű alperes még csak részben sem volt rendezője az eseménynek, azonban ebből téves jogi következtetésre jutott. A fentebb már kifejtettek szerint a II. rendű alperes az Stv. 66. § (2) bekezdéséből folyó kötelezettsége teljesítéséhez kereste meg az illetékes önkormányzatot a prológ lebonyolításához szükséges úthasználat és -lezárás érdekében, enélkül ugyanis a rendezvény nem lett volna megtartható. Az a tevékenysége a III. rendű alperesnek, hogy a megkeresést követően az egyéb, állami tulajdonban lévő utak biztosítása érdekében az illetékes szakhatósághoz fordult, még a közreműködés szintjét sem éri el. Az pedig, hogy **(személy 3 neve)**, mint a II. rendű alperesi egyesület elnöke - a rendőrség képviselőjével együtt - bejárta és kitűzte a pályát, nem bizonyítja, hogy ezt polgármesteri minőségében, a III. rendű alperes képviselőjeként tette volna. A pálya kitűzése, az útvonalról való döntés ugyanis a verseny rendezőjének, a II. rendű alperesnek a feladata, az ő érdekkörébe tartozik. Megjegyzi az ítéletábra, még ha elfogadnánk is az önkormányzat közreműködőkénti ténykedését, a Ptk. 315. §-a alapján magatartásáért az esetben is a II. rendű alperes lenne felelős, aki egyébként maga is megerősítette, hogy az önkormányzat sem rendezőként, sem szervezőként a versenyben nem vett részt (101. sz. jegyzőkönyv 8. oldal). A

perbeli adatokból azonban még azt a következtetést sem lehet levonni, hogy a III. rendű alperes közreműködője lett volna a rendezvény szervezőjének. Megállapítható viszont, hogy nem tanúsított olyan jogellenes magatartást, mellyel oksági kapcsolatban a felpereseket kár érte volna, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében rögzített konjunktív kártérítési feltételek megvalósulása nem igazolt, következésképpen a vele szemben előterjesztett kártérítési igény alaptalan.

A Ptk. 344. § (1) bekezdése szerint ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges, egymással szemben pedig magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg. A (3) bekezdés ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a bíróság mellőzze az egyetemleges felelősség megállapítását és a károkozókat közrehatásuk arányában marasztalhatja, ha ez a kár megtérítését nem veszélyezteti és tetemesen nem is késlelteti, vagy a károsult maga is közrehatott a kár bekövetkeztében, vagy igénye érvényesítésével menthető ok nélkül késlekedett. Ha tehát a károsult érdekeinek védelme az egyetemleges felelősség megállapítása nélkül is biztosítható, a törvény lehetővé teszi, hogy a bíróság az egyetemleges felelősség megállapítását oly módon mellőzze, hogy a károkozókat eleve a károkozásban való közrehatásuk arányában marasztalja. A közrehatás a kár okozásában való részvétel mértékét takarja, arányának megállapításánál azt kell vizsgálni, hogy az egyes károkozók magatartása (tevékenysége vagy mulasztása) milyen mértékben hatott közre a kár bekövetkeztében, milyen szerepe volt a kár előidézésében (PK 37. számú állásfoglalás). Általában a nagyobb mértékben felróható magatartás a károkozásban való nagyobb mértékű közrehatást is jelent, tehát éppen a felróhatóság nagyobb súlya emeli meg a károkozásban való közrehatás mértékét. Jelen esetben elképzelhető, hogy a károkozásban való közrehatás aránya az I. és II. rendű alperesek esetében jelentősen eltér, akár olyan mértékben is, amely alapot adhat az egyetemleges marasztalás mellőzésére, ha egyikőjük felelőssége a másikéhoz képest elenyésző és így nem veszélyezteti a kár megtérítését a főszabály mellőzése. Az erről való döntéshez, a mérlegeléshez nem áll rendelkezésre elegendő adat, ezért közbenső ítélet meghozatalának sem volt helye. A töretlen bírói gyakorlat szerint ugyanis a közbenső ítéletben meg kell határozni a kártérítési felelősség mértékét, vagyis hogy az milyen arányú (BH2006. 360.). Jelen esetben pedig ez előkérdése az egyetemleges felelősségről való döntésnek. Az ehhez szükséges további szakkérdések megválaszolása érdekében az ítéletábra indokoltnak látta ebben a részében az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a III. rendű alperessel szemben a keresetet részítéletével elutasította. Mivel e körben a felperesek pervesztesek lettek, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek egyetemlegesen (Pp. 82. § (1) bekezdés) megfizetni a III. rendű alperes perköltségét, mely jogi képviselővel összefüggésben merült fel. Mértékét az ítéletábra a 32/2003. (... 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdései szerint a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az elsőfokú eljárásban azt 200.000,-Ft-ban, míg az ítéletábra előtt 100.000,- Ft-ban határozta meg a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény alkalmazásával.

A további, az I. és II. rendű alperesekre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezése (Pp. 252. § (3) bekezdés) miatt az ezt meghaladó másodfokú eljárási költséget az ítéletábra a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell döntenie az eljárást befejező határozatában. Ennek mértéke az I. rendű alperessel szembeni kereset elsőfokú részítélettel történt elutasítása folytán a teljes pertárgyérték alapulvételével a másodfokú eljárásban az I. rendű alperes esetében 100.000,- forint. Mivel az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes kapcsán közbenső ítélettel döntött, a másodfokú perköltség a meg nem határozható pertárgyértékhez igazodik, ennek megfelelően az a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint került meghatározásra 10.000,- forintban. A felperesek esetében

ezt az ítéletábra a most részletezett összegek együttes összegében állapította meg, mert perbeli pozíciójukból adódóan őket mind a rész-, mind a közbenső ítéleti rendelkezés érintette.

A III. rendű alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint illetékmentes, ezért a részéről le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

A megismételt eljárásban a már rendelkezésre álló szakértői vélemények tükrében szükséges szakvélemény beszerzése arra nézve, hogy ha a II. rendű alperes a prológ jellegéhez mértén megfelelő védőeszközöket alkalmaz és kellő biztonsági távolságra jelöli ki a nézői zónát, a baleset bekövetkezett volna-e. Mert amennyiben nem, az kihathat az I. és II. rendű alperesek felelősségének mértékére. A büntetőeljárásban a bűnösség megállapításánál ennek nem volt szerepe. Csak ezt követően kerülhet az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy minden körülmény megfelelő mérlegelésével döntsön az I. és II. rendű alperesek felperesekkel szembeni helytállási kötelezettségének jellegéről, vagyis arról, hogy felelősségük egyetemleges, vagy esetlegesen indokolt a főszabály mellőzése.

S z e g e d , 2016. év február hó 19. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró